

**ACADEMIA DE ȘTIINȚE
A MOLDOVEI
SECȚIA ȘTIINȚE EXACTE ȘI INGINEREȘTI**

bd. Ștefan cel Mare , 1
MD-2028 Chișinău, Republica Moldova
Tel. (373-22) 21-24-68
Fax. (373-22) 21-24-68
E-mail: ssit@asm.md

**ACADEMY OF SCIENCES
OF MOLDOVA**

**DIVISION OF EXACT AND
ENGINEERING SCIENCES**

Stefan cel Mare Ave., 1
MD-2001 Chisinau, Republic of Moldova
Tel. (373-22) 21-24-68
Fax. (373-22) 21-24-68
E-mail: ssit@asm.md

AVIZUL BIROULUI SECȚIEI ȘTIINȚE ALE VIETȚII A AȘM

asupra raportului pe proiectul din cadrul Programului de Stat 20.80009.7007.25

Metode și procedee de menținere și conservare a biodiversității în funcție de integritatea gametogenezei și variabilitatea alimentară.

Prioritatea III. Mediul și schimbări climatice

Conducător de proiect: Dr. BALAN Ion

Perfectat în baza audierii raportului anual a *implementării proiectelor din domeniile cercetării și inovării* la Ședința comună a AȘM și Consiliul științific al Institutului de Fiziologie și Sanocreatologie din 09.12.2021

S-a discutat: Raportul pe proiectul de cercetare din cadrul Programului de Stat (2020-2023), etapa anului 2021 20.80009.7007.25 Metode și procedee de menținere și conservare a biodiversității în funcție de integritatea gametogenezei și variabilitatea alimentară, director proiect dr. BALAN Ion, Institutul de Fiziologie și Sanocreatologie

S-a decis prin vot unanim:

Luând în considerare dezbaterile din cadrul audierii publice și avizele experților, se aprobă următorul aviz consultativ asupra proiectului:

Proiectul este „**Aprobat**”, cu calificativul general „**Excelent**” (46,2).

Calificative pe criterii:

1. *Atingerea scopului, obiectivelor și rezultatelor declarate în propunerea de proiect în corelare cu cele obținute pe durata executării/implementării proiectului – “Excelent”.*

Scopul și obiectivele etapei proiectului au fost realizate pe deplin. A fost sintetizată informația existentă la tema proiectului în plan național și internațional, s-au efectuat experiențele necesare pentru realizarea obiectivelor și s-au evidențiat substanțele cu acțiuni benefice asupra sistemului reproductiv. Rezultatele obținute pot fi utilizate atât în procesul de creștere a animalelor domestice, cât și în creșterea potențialului reproductiv al speciilor de animale sălbatice rare.

2. *Diseminarea rezultatelor obținute – “Excelent”:*

- publicații în reviste WoS cu factor de impact - 7;
- în alte reviste internaționale sau naționale - 2,
- în reviste naționale de categoria B+, B, C - 5;
- lucrările conferințelor internaționale - 30;
- Manifestări științifice naționale/internaționale - 12

3. Valoarea socio-economică a rezultatelor obținute, materializarea rezultatelor și perspective de implementare – “Excelent”.

- cereri brevete de invenții și alte obiecte de proprietate intelectuală - 1;
- materiale la saloanele de inventică (medalii, diplome, prezentări, etc) – 6.

Rezultatele științifice ale proiectului au valoare socio-economică datorită posibilității de implementare a acestora în practica reproductivă a animalelor domestice. Impactul social se manifestă prin posibilitatea de menținere și influențare benefică asupra sanogenității particularităților sănătății reproductive.

Impactul economic constă în sporirea proprietăților reproductive ale animalelor *in* și *ex situ*, respectiv în menținerea biodiversității viului și asigurarea siguranței alimentare.

Obiecții:

- Nu sunt indicate rezultatele privind promovarea proiectului prin participări la emisiuni radio, TV, în reviste de popularizare etc.

4. Participarea tinerilor în proiect, pregătirea cercetătorilor în cadrul proiectului prin doctorat/postdoctorat – “Foarte bine”.

Proporția tinerilor în proiect este sub 26%, ceea ce este un fapt nefavorabil pentru perspectivele de continuare a cercetărilor.

Obiecții:

Deși numărul de tineri implicați în realizarea proiectului este important, în raport nu este elucidată informația referitor la pregătirea tinerilor prin doctorat/postdoctorat sau obținerea granturilor doctorale.

5. Colaborarea națională/internațională în cadrul proiectului – “Excelent”.

În cadrul proiectului este identificată colaborarea internațională cu 3 organizații de peste hotare. La nivel național colaborarea există cu organizații de cercetare și întreprinderi, în vederea implementării rezultatelor cercetărilor

Concluzii, recomandări

Recomandare:

- De a contribui mai intens asupra formării tinerilor cercetători prin doctorat/postdoctorat
- Pentru a facilita implementarea rezultatelor proiectului trebuie intensificată activitatea de popularizare a rezultatelor prin participări la emisiuni radio, TV, în reviste de popularizare.
- Membrii echipei colaborează cu centre din România și Germania, însă pentru creșterea vizibilității rezultatelor la nivel internațional trebuie extinsă activitatea de colaborare. Este recomandabilă publicarea lucrărilor comune cu cercetătorii din străinătate
- Se recomandă de a aplica pentru proiecte de transfer tehnologic, pentru implementarea mai rapidă a rezultatelor cercetărilor obținute în proiect; de a atrage tinerii în cercetare, inclusiv prin granturi doctorale.

Concluzii:

Raportul pe proiectul prezintă o cercetare la nivel înalt, are valoare teoretică și practică. Rezultatele cercetării contribuie la fortificarea sănătății omului și animalelor domestice și are perspective de implementare în ecosistemele naturale pentru fortificarea sănătății și creșterii potențialului reproductiv al speciilor rare de animale.

Conducător al
Secției Științe ale Vieții
acad.

Boris Găină

Secretar Științific al Secției
Dr.

Gabriela Romanciuc